

فصل نامه شماره ۴۰ پاییز ۹۷

کنفرانس مهندسی

- پالایشگاه گاز فاز ۱۲ پارس جنوبی ● پالایشگاه نفت شیراز
- PLC ● ماده و پاد ماده ● باتری های قابل شارژ

سخن سردبیر

با عرض سلام و ادب خدمت شما دوستان عزیزم.
دانشجو کسی است که به دنبال کسب و علم و
دانش است، تفاوت دانشجو و دانش آموز در همین
است؛ دانشجو، دانش را جست و جو می کند و در
این راه هر سختی ای را متحمل می شود.
دانجشو مایه‌ی آبادانی و پیشرفت هر مملکتی
است

روز دانشجو در ایران به ۱۶ آذر ماه اطلاق می شود
که ۳ دانشجو به هنگام اعتراض در دیدار رسمی
ریچادر نیکسون، معاون وقت رئیس جمهور آمریکا
کشته شدند. پس این نام که بر من و تو نهاده شده
مسئولیت سنگینیست که بر دوش ماست، پس
بیایید با تمام وجود این بار گران را بدوش کشیم و
مایه‌ی آبادانی و سر بلندی میهن عزیزان ایران
گردیدم.

احمدرضا زارعی

مدیرمسئول و سردبیر:

احمدرضا زارعی

هیئت تحریریه:

دکتر سلمان برومند، سینا محمدعلیزاده

دانیال گیوی، صدرا عامری، فاطمه زارع،

محمد جواد رهنما، محمدعلی قائمی فر

زهرا کریمیان، احمد رضا زارعی،

شکوفه مهرزاد، احمد نصیرزاده

ویراستار: احمد رضا زارعی، فاطمه زارع

طراح: سینا اسماعیل خانی

۱	..... PLC
۳	..... ماده و پاد ماده
۵	..... نگاه کلی به پالایشگاه نفت شیراز
۸	..... باتری های قابل شارژ
۱۰	..... نیروگاه گازی شیراز
۱۱	..... مصاحبه
۱۲	..... معرفی واحد های پالایشگاه فاز ۱۲ پارس جنوبی ..
۱۶	..... مدار حسگر وجود یخ در جاده ...
۱۶	..... مدار رادیو FM
۱۷	..... متلب

ظهور PLC

کنترل کننده‌ی برنامه‌پذیر منطقی که برای کنترل فرایندهای تولید مانند خطوط مونتاز، دستگاه‌های رباتیک، یا هر فعالیتی که نیاز به کنترل قابل اطمینان و سهولت برنامه‌ریزی دارد مورد استفاده قرار می‌گیرد. استفاده از پی‌ال‌سی‌ها و تشخیص خطاهای آن اولین بار در صنعت خودرو سازی توسعه داده شد تا کنترل کننده‌های انعطاف‌پذیر، منطقی و قابل برنامه‌ریزی را جایگزین رله، تایمراها و کنتاکتورها شود.

تاریخچه اولیه PLC به دهه ۱۹۶۰ برمی‌گردد. زمانی که سیستم‌های کنترل هنوز هم با استفاده از کنترل رله صورت می‌گرفت. در طول این زمان، اتفاق‌های کنترل شامل چندین دیوار حاوی از رله‌های بسیار، بلوک‌های ترمینال و توده‌ی انبوهی از سیم بودند. در سال ۱۹۶۸ Bill stone که عضوی از یک گروه مهندسان در بخش Hydramatic شرکت General Motors بود، یک مقاله در کنفرانس ارائه کرد که در آن، مشکلات و قابلیت اطمینان مورد نیاز را به همراه مستندات مربوط به ماشین آلات ترسیم کرده بود.

شروع رقابت

در پاسخ به این درخواست گروه Digital Equipment یک مینی کامپیوتر را به جنرال موتورز ارائه کرد؛ که در نهایت به دلایل بسیاری رد شد. حافظه استاتیک، یکی از محدودیت‌های جدی آن بود. allen-bradley که قبلا در زمینه رله‌ها و کنترل موتور به خوبی شناخته شده بود، در پنج ماه از نمونه اولیه به تولید واقعی رسید. اولین تلاش‌های آن که ماشین program data quantizer بود، بیش از حد بزرگ و پیچیده و برنامه‌ریزی آن خیلی سخت بود. تلاش دوم یعنی programmeble matrix contoroller، کوچکتر و برنامه‌ریزی آن آسان‌تر بود، اما هنوز به طور کامل قادر به کنترل ماشین آلات نبود. وقتی این پیشنهاد ارائه شد، گروهی در Richard George Bedford Associates، شامل schwenk، Jonas laddau، Mike Greenberg، Tom Boissevain و Morley در حال طراحی سخت افزاری بودند که مازوکلار و مقاوم باشد و در آن برای پردازش از وقفه‌ها استفاده نشود و همچنین نگاشت مستقیم به حافظه را پشتیبانی نمایند.

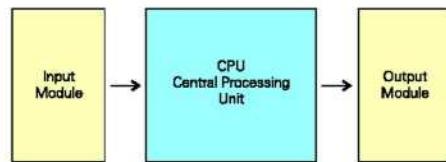
PLC

از آن جا که این پروژه، پروژه هشتاد و چهارم شرکت بود، گروه Bedford برای نام این واحد، عنوان ۰۸۴ را انتخاب کردند. سرانجام پس از یافتن پشتیبان مالی ساخت و طراحی این پروژه را به پایان رساندند و از آن تحت عنوان کنترل کننده قابل برنامه ریزی یا (pc) programmabel computer یاد کردند.

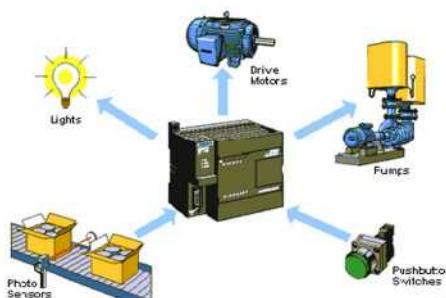
PLC چیست؟

Programmable Logic Controller یا PLC که به Controller Programmable نیز شناخته می‌شود، کنترل کننده برنامه‌پذیر است که از خانواده کامپیوترها به شمار می‌آید. این کنترل کننده که عمدها در مقاصد صنعتی به کار می‌رود ورودی‌ها را می‌گیرد و براساس برنامه که در حافظه آن ذخیره شده خروجی‌های لازم را برای ماشین یا فرایندی که تحت کنترل آن است صادر می‌نماید.

بنابراین PLC در یک نگاه از سه قسمت یعنی مدول‌های ورودی، CPU و مدول‌های خروجی تشکیل شده است.

مدول ورودی سیگنال‌های متنوع دیجیتال یا آنالوگ را از Field قبول می‌کنند و سپس آن هارا به سیگنال‌های منطقی (0 و 1) که برای CPU قابل پردازش می‌باشد، تبدیل می‌نماید. CPU مطابق با برنامه‌ای که قبلاً کاربر در حافظه آن ذخیره کرده است دستورات کنترلی را اجرا کرده و خروجی‌ها را به صورت سیگنال‌های منطقی به مدول‌های خروجی می‌فرستد. این مدول‌ها سیگنال‌های مزبور را به فرم دیجیتال یا با تبدیل به آنالوگ به تجهیزات Field (actuators) مانند عملگرهای (actuators) ارسال می‌نمایند.

کاربرد PLC در صنایع مختلف

امروزه کاربرد PLC در صنایع و پروسه‌های مختلف صنعتی به وفور به چشم می‌خورد. در صفحه بعد به تعدادی از این کاربردها اشاره می‌کنیم:

از مزایای مهم PLC نسبت به مدارات یاد شده میتوان به کاهش حجم تابلوی فرمان، صرفه جویی قابل توجهی در هزینه، لوازم و قطعات، استهلاک مکانیکی تدارند، مصرف انرژی کمتر، سادگی عیب یابی، ایجاد نکردن نویزهای الکتریکی و صوتی، منحصر به فرد نبودن، طراحی و اجرای آسان مدارهای کنترل و فرمان اشاره نمود.

در جدول زیر مزایای PLC نسبت به مدارات فرمان رله‌ای و همچنین مدارهای منطقی الکترونیکی و کامپیوتر بر شمرده است.

از شرکت‌های سازنده PLC می‌توان siemense AEG ALLEN BRADLEY OMRONT،

MITSUBISHI و... نام برد.

امروزه کاربرد PLC های شرکت زیمنس در سرتاسر دنیا گسترش یافته، این نوع PLC بیش از هر دیگری در صنایع مختلف به چشم می‌خورد.

PLC	مدارهای منطقی	مدارهای رله‌ای	کامپیوتر	کامپیوتر الکترونیکی
ارزان	نسبتاً ارزان	ارزان	گران قیمت	قیمت با توجه به عملکرد
خفیل کوچک	بزرگ و حجمی	خفیل کوچک	نسبتاً کوچک	نسبتاً بزرگ
کند	سرعت کنترل	سرعت کنترل	خفیل سریع	خفیل سریع
عالي	نویز الکتریکی	عالي	کالا خوب	عالي
نسبت به بروکاری	نسبت به بروکاری	نسبت به بروکاری	برنامه‌نویس	نسبت به نامناسب
مشکل است	مشکل است	مشکل است	مشکل است	مشکل است
توثیقی محاسبات پیچیده	را دارد؟	آری	خیر	خیر
آری	آری	آری	آری	آری
بسیار آسان	تفصیل تغیر تکنیک و ایجاد	آسان	مشکل	خفیل مشکل
	تفصیل تغیر تکنیک و ایجاد			تفصیل تغیر تکنیک و ایجاد

• زبان های برنامه نویسی SFC یا Sequential Function Control روشی جدیدی است که در این روش برنامه به مراحلی که ترتیب الگوریتم های کنترلی را نشان می دهد تقسیم میگردد و شامل های مختلف برنامه است هرگاه شرایطی که در بخش Transition مشخص شده برآورده گردید step قبلی غیرفعال و step بعدی فعال می گردد.

در شکل پنج زبان به صورت ساده مورد استفاده قرار گرفته اند. اینکه چه زبانی انتخاب شود بستگی به ساختار سیستم کنترل و نیز تاحدوی بستگی به سلیقه استفاده کننده دارد.

سخت افزار PLC

از قسمت های تشکیل دهنده یک سیستم PLC میتوان به واحد منبع تغذیه PS(Power Supply)، واحد پردازش مرکزی (Central Processor Unit)، حافظه (Memory)، ترمینال های ورودی (Input Module)، ترمینال های خروجی (Output Module)، مدول ارتباطی (Communication Processor) و مدول ارتباطی (Interface Module) IM اشاره نمود.

زبان های برنامه نویسی

PLC ها جمعاً پنج زبان برنامه نویسی به عنوان استاندارد ارائه نموده است. این زبان ها عبارتند از:

- IL یا Instruction List یک زبان سطح پایین و از زبان های قبلی PLC است که به صورت متنی می باشد. این زبان بیشتر شبیه زبان اسماپلرهای میکرو پروسسور است.

- FBD یا Function Block Diagram زبان گرافیکی است که قبل از مورد استفاده قرار می گرفت. در FBD برنامه نویسی توسط یک سری بلوک های پایه که در کنار هم قرار می گیرند انجام می شود.

- LD یا Ladder Diagram روش گرافیکی است که قبل از استفاده می شد ولی به صورت پیشرفتی تر عرضه شده است. در روش جدید FBD و LD می توانند به صورت توأم در برنامه به کار روند.

- ST یا Structured Text زبان جدید سطح بالا شبیه C و پاسکال است و کاربردی عالی به ویژه در الگوریتم های پیچیده ریاضی را دارد.

صنایع اتومبیل سازی که شامل عملیات سوراخ کاری اتوماتیک، اتصال قطعات و همچنین تست قطعات و تجهیزات اتومبیل، سیستم های رنگ پاش، شکل دادن بدنه به وسیله پرس های اتوماتیک و ...

صنایع پلاستیک سازی که شامل ماشین های ذوب و قالب گیری تزریقی، دمش هوا و سیستم های تولید و آنالیز پلاستیک و ... صنایع سنگین که شامل کوره های صنعتی، سیستم های کنترل دمای اتوماتیک، وسایل و تجهیزاتی که در ذوب فلزات استفاده می شوند و ...

صنایع شیمیایی که شامل سیستم های مخلوط کننده، دستگاه های ترکیب کننده مواد با نسبت های متفاوت و ...

خدمات ساختمانی که شامل تکنولوژی بالابری (آسانسور)، کنترل هوا و تهویه مطبوع، سیستم های روشنایی خودکار و ...

سیستم های حمل و نقل که شامل جرثقیل ها، سیستم های نوار نقاله، تجهیزات حمل و نقل و ...

صنایع تبدیل انرژی (برق، گاز و آب) که شامل ایستگاه های تقویت فشار گاز، ایستگاه های تولید نیرو، کنترل پمپ های آب، سیستم های تصفیه آب و هوای صنعتی، سیستم های تصفیه و بازیافت گاز و ...

ماضی و آینده Matter and Antimatter

ایده های شوستر پیشنهادات جدی نظری نبودند بلکه صرفاً حدس و گمان بوده و مانند ایده های قبلی با ایده مدرن پادماده تفاوت داشت چرا که در آن گرانش منفی در نظر گرفته می شد.

تئوری مدرن پادماده برای نخستین بار در سال ۱۹۲۸ با مقاله ای توسط پال دیراک ارائه شد. او معادله ای نوشت که تئوری کوانتم و نسبیت خاص را ترکیب می کرد، تا رفتار الکترون در حال حرکت با سرعت نسبیتی را تعریف کند. این معادله که جایزه نوبل در سال ۱۹۳۳ برای دیراک رقم زد مسئله ای را مطرح می کرد:

درست همانطور که معادله $x = \frac{1}{2}x^2$ می تواند دو پاسخ احتمالی $x = 0$ و $x = 2$ داشته باشد، معادله دیراک نیز می توانست دو پاسخ داشته باشد؛ یکی برای الکترون با بار مثبت و دیگری برای الکترون با بار منفی، اما فیزیک کلاسیک بیان می کرد که انرژی یک ذره همیشه باید عدد مثبتی باشد. دیراک معادله را اینگونه تفسیر کرد که برای هر ذره، پادذره متناظری کاملاً مطابق با ذره اما با بار مخالف وجود دارد. برای مثال، برای الکترون باید پادالکترون یا پوزیترونی کاملاً مشابه ولی با بار الکتریکی مثبت وجود داشته باشد. این بینش احتمال تشکیل تمام کهکشان ها و کیهان ها از پادماده را مطرح می کرد.

همانطور که ماده معمولی از در کنار هم قرار گرفتن ذره های معمولی تشکیل می شود، ذره های پادماده نیز به یکدیگر می پیوندند تا پادماده را تشکیل دهند. برای مثال یک پوزیترون و یک پادپروتون می توانند یک اتم پادهیدروژن تشکیل دهند. همچنین اخیراً هسته پادهیلیوم به صورت مصنوع با سختی تولید شده است که این ها پیچیده ترین پاد هسته ای هستند که تا به حال مشاهده شده اند. اصول فیزیکی نشان می دهد که وجود هسته اتمی پیچیده پادماده و همینطور پاداتم های متناظر با عناصرشیمیایی شناخته شده امکان پذیر است. شواهد محکمی وجود دارد که جهان قابل مشاهده تقریباً به طور کامل از ماده معمولی ساخته شده است تا اینکه ترکیب برابر از ماده و پادماده باشد. این عدم تقارن ماده و پادماده درجهان قابل رویت، یکی از مسائل حل نشده بزرگ فیزیک است. فرآیندی که در آن، این نابرابری میان ذرات ماده و پادماده ایجاد می کند، تولید باریون نامیده می شود.

اصطلاح پادماده برای نخستین بار توسط آرتور شوستر در دو مقاله ای عجیب در مجله Nature در سال ۱۸۹۸ معرفی شد. ایشان پاداتم ها و همچنین منظومه های شمسی ای که به طور کامل از پادماده ساخته شده باشند را به عنوان فرضیه درنظر گرفت و احتمال اینکه ماده و پادماده یکدیگر را ناید کنند، مطرح کرد.

در فیزیک مدرن، پادماده، در مقابل ذره های ماده معمولی، به عنوان ماده ساخته شده از پادذره تعریف می شود.

روزانه، تعداد میکروسکوپی از پادذرات در شتاب دهنده های ذره و در فرآیندهای طبیعی مانند برخورد اشعه های کیهانی و نمونه هایی از فروپاشی رادیواکتیوی ایجاد می شود ولی در آزمایش ها تنها بخش کوچکی از آن ها به صورت موقتی آمیز در کنار هم قرار گرفته اند تا موجب تشکیل پاداتم شوند. به دلیل دشواری ها و هزینه های زیاد تولید و کنترل پادذره ها، تا به حال میزان ماکروسکوپی از آن ها گردآوری نشده است.

در تئوری، ذره و پادذره دارای جرمی برابر ولی با بار الکتریکی مخالف و دیگر تفاوت هایی در عدد کوانتمی هستند. برخورد مابین هر ذره و پادذره آن موجب نابودی متقابل آنها شده که به تولید مقادیر مختلف فوتون های پرانرژی (اشعه های گاما)، نوتريونها و گاهی اوقات جفت های ذره - پادذره با جرم کمتر می انجامد. به طور معمول، نابودی منجر به آزادشدن انرژی شده که به عنوان کار و گرما قابل استفاده می باشد. طبق معادله برابری جرم - انرژی $E=mc^2$ ، به طور معمول، میزان انرژی آزاد شده با جرم کلی ماده و پادماده ای که باهم برخورد کرده درتناسب است.

پادالکترون ها توسط کارل د اندرسون در سال ۱۹۳۲ کشف شدند و پوزیترون نامیده شدند. هرچند دیراک خودش اصطلاح پادماده را استفاده نکرد، استفاده از آن به صورت طبیعی به دنبال استفاده از پادالکترون و پادپروتون و... آمد. جدول تناوبی کاملی از پادماده توسط چارلز ڈانت در سال ۱۹۲۹ پیش بینی شد.

عدم تقارن ماده و پادماده:

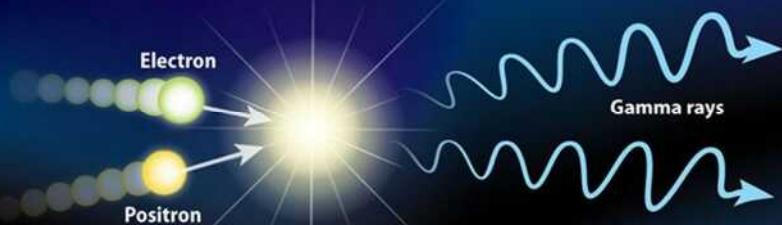
وقتی ماده و پادماده با یکدیگر در تماس قرار می گیرند با آزاد کردن انرژی نابود می شوند. بیگ بنگ باستی مقادیر برابری از ماده و پادماده را تشکیل داده باشد، پس چرا ماده ی بسیار بیشتری از پادماده در کیهان وجود دارد؟

طی بخش های نخستین ثانیه‌ی بیگ بنگ در کیهان داغ و متراکم، همه‌همه ای توسط جفت های ماده و پادماده ای که بوجود آمده بودند، ایجاد شده بود. اگر ماده و پادماده به صورت همزمان به وجود آمده و نابود می شدند، کیهان چیزی بجز بقایای انرژی را شامل نمی شد. با این وجود بخش بسیار کوچکی از ماده حدود یک ذره در میلیارد جان سالم به در بردا. این همان چیزی است که ما امروزه میبینیم. طی چند دهه‌ی گذشته آزمایش‌های فیزیک ذرات نشان داده است که قوانین طبیعت به طور برابر در مورد ماده و پادماده برقرار نیست. فیزیکدان‌ها مصمم هستند که دلیل آن را کشف کنند. محققان تبدیل خود به خودی میان ذرات و پادرات آن‌ها مشاهده کرده اند که قبل از نابودی‌شان میلیون‌ها بار در ثانیه اتفاق می‌افتد. ممکن است عامل ناشناخته‌ای در این فرآیند در کیهان اولیه موجب این شده باشد. این ذرات نوسان کننده بیشتر از اینکه به پادماده تبدیل شوند، تبدیل به ماده می‌شوند.

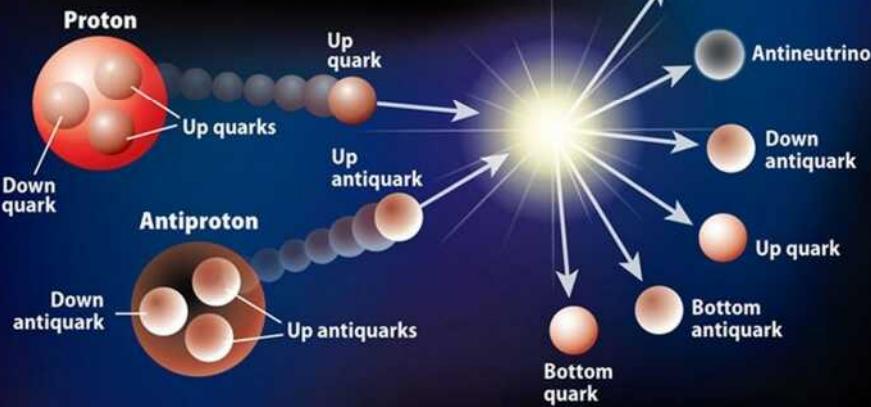
سکه‌ای را در حال چرخش روی میز در نظر بگیرید که زمانی که باستد ممکن است شیر یا خط بباید ولی تا زمانی که از چرخش نایست و به یک طرف نیفتند، نمی‌توان مشخص کرد که شیر یا خط می‌آید. شناسن رو یا پشت آمدن یک سکه برابر است. بنابراین اگر تعداد کافی سکه را دقیقاً به یک نحو بچرخانیم باستی نمی‌از آن‌ها رو بباید و نمی‌دیگر از آنها پشت بباید.

Products from matter/antimatter collisions

Electron and positron annihilate each other

Proton and antiproton annihilate each other

نگاه کلی به پالایشگاه نفت شیراز

ظرفیت پالایش اسمی شرکت ۴۰۰۰ بشکه نفت خام در روز است و ظرفیت عملیاتی آن ۶۰۰۰ بشکه نفت خام در روز است. مواد اولیه پالایشگاه نفت خام سنگین از میدان نفتی گچساران است و میعانات گازی از آهار و دالان می باشد.

درصد تبدیل نفت خام به بنزین در پالایشگاه شیراز در حد ۲۰ درصد است. در حال حاضر ظرفیت پالایشگاه شیراز تصفیه حدوداً ۶۰ هزار بشکه در روز می باشد که ۹ هزار بشکه خوراک به واحد بنزین سازی منتقل می شود. دو نوع بنزین با عدد اکтан ۹۵ و ۸۷ (بنزین سوپر) در پالایشگاه شیراز تولید می شود.

خط لوله ۸ اینچی نفت خام سروستان به پالایشگاه شیراز با طول ۱۱۰ کیلومتر است که پس از بهره داری روزانه ۱۵ هزار بشکه نفت خام برای پالایش به پالایشگاه شیراز منتقل می شود.

عمده محصولات پالایشگاه شیراز شامل گاز مایع، بنزین، بنزین جت، حلال‌ها، نفت سفید، گازوئیل، نفت کوره، وکیوم سلاپس، ایزوریسایکل، ایزوفید، قیر و گوگرد می باشد.

پالایشگاه شیراز در کیلومتر ۲۲ جاده اصفهان - شیراز واقع شده است. ظرفیت طراحی شده این پالایشگاه چهل هزار بشکه در روز، معادل ۲ میلیون تن در سال است. خوراک نفت خام مورد نیاز پالایشگاه به وسیله یک لوله ای ۱۰ اینچی به طول ۲۳۰ کیلومتر از چاه‌های نفتی منطقه گچساران تامین می شود. مراحل طراحی و ساخت این پالایشگاه از سال ۱۳۴۹ شروع و در سال ۱۳۵۲ به اتمام رسیده و از همان زمان مورد بهره برداری قرار گرفته است.

طبق مقررات این شرکت، این شرکت حق دارد در زمینه راه اندازی و بهره برداری واحدهای صنعتی و فعالیت‌های تولید، بازاریابی، فروش و صادرات محصولات مختلف نفتی، مواد شیمیایی مختلف و سایر محصولات مشابه را انجام دهد. این شرکت همچنین می تواند فعالیت‌های خود را در دریافت، مبادله و خرید مواد اولیه پالایشگاهی مانند نفت خام، مایعات گازی، گاز طبیعی و محصولات فرعی صنایع پتروشیمی از شرکت ملی نفت ایران (NIOC)، پالایش و توزیع ملی نفت ایران انجام دهد. شرکت (NIORDC) و دیگر تامین کنندگان داخلی و خارجی.

گفته می شود که در آن نفت خام تحت فرآوری قرار گرفته، فرآیندی موسوم به تقطیر را طی می کند و به محصولات مفیدتر و پرکاربرد تری تبدیل می شود. بنابراین خام مخلوطی از هیدرو و کربن‌های مختلف است - به بولیر شروع می شود.

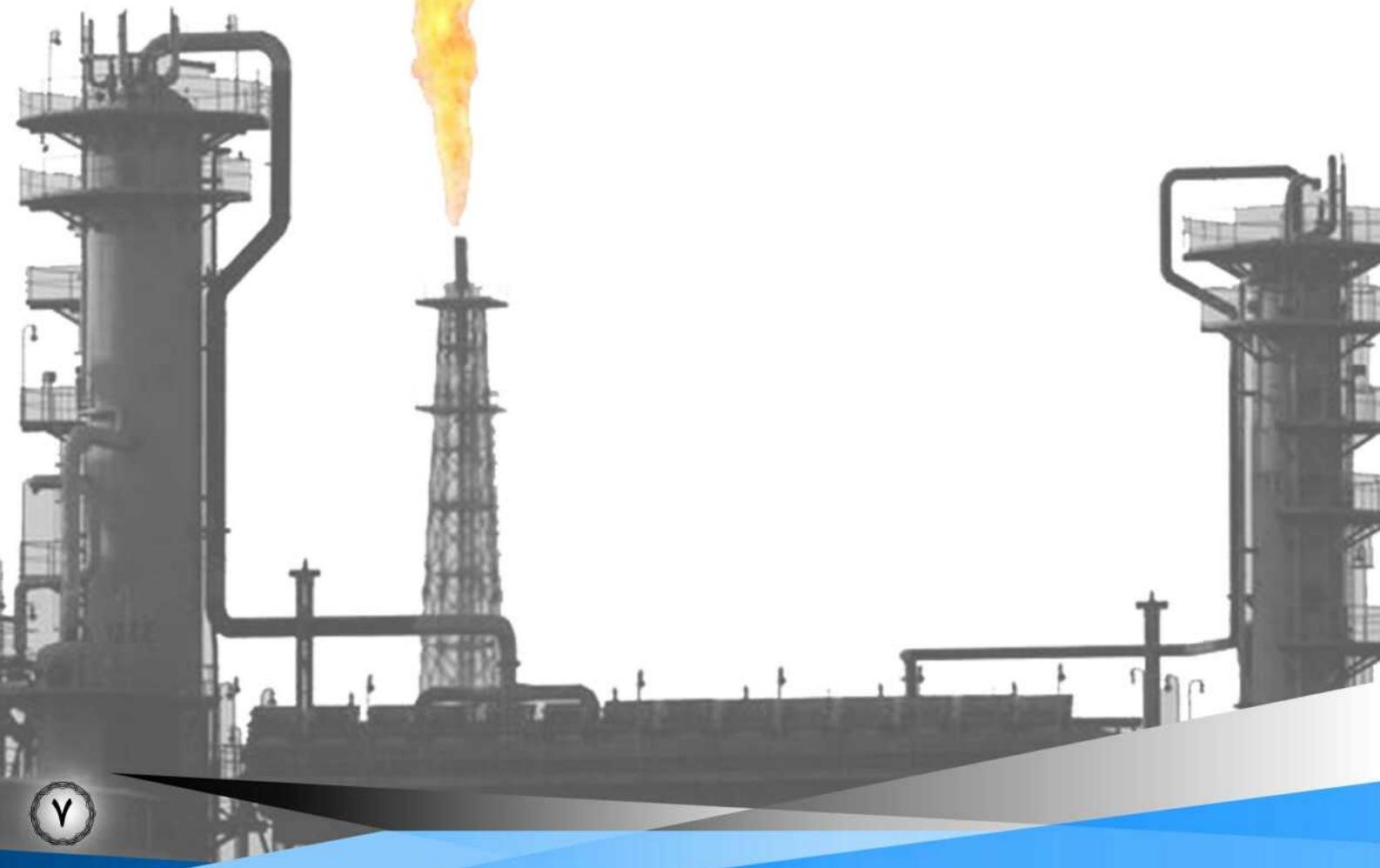
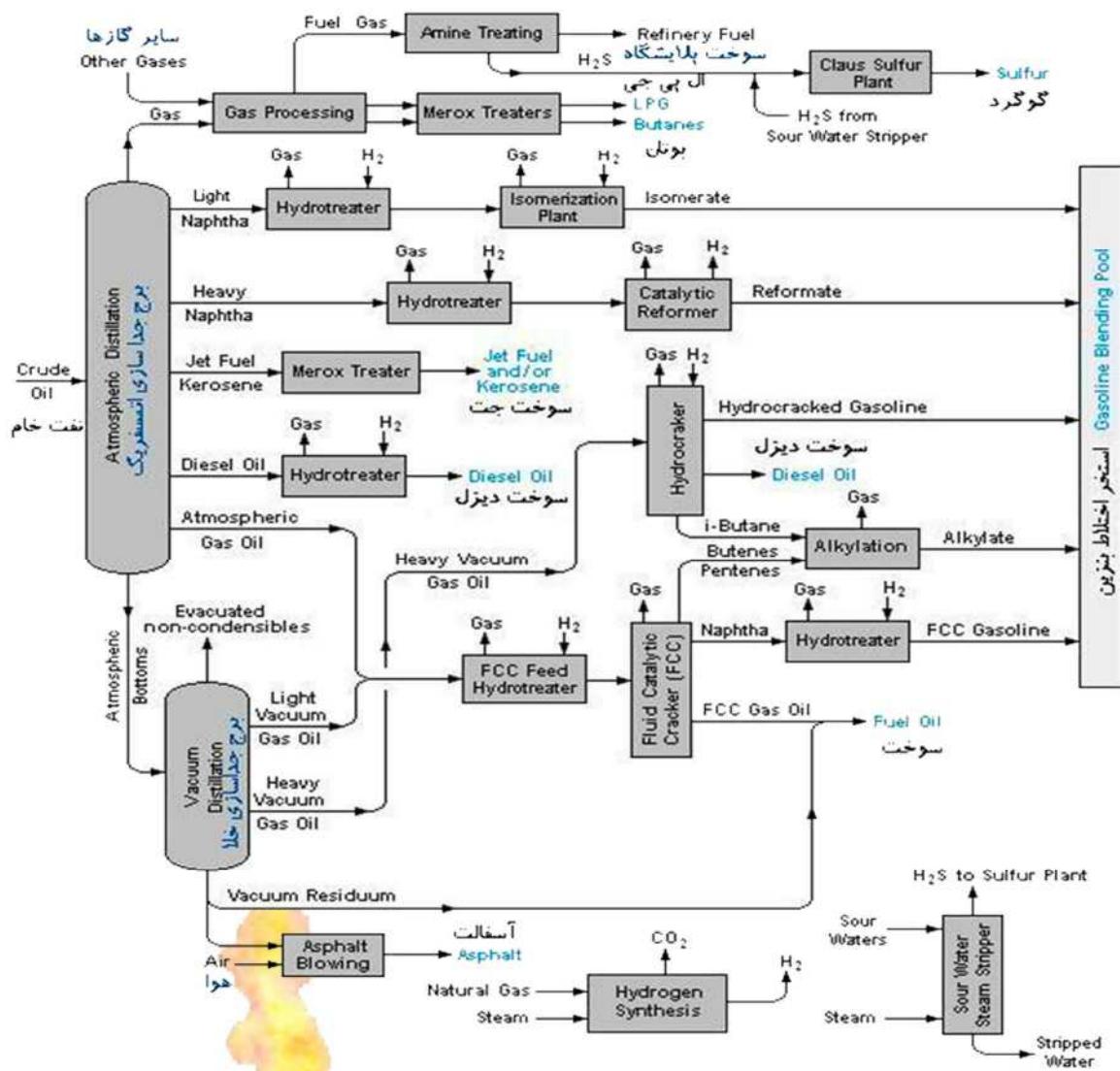
نفت خام پس از بخار شدن از طریق یک لوله وارد بخش تحتانی برج تقطیر یک مخزن بلند که دارای صفحات یا سینی‌های زیادی می باشد می گردد. بخار نفت خام از این برج شروع به بالا رفتن می کند و هرچه بالاتر رود سرددتر می شود؛ در جریان سرد شدن به نقطه‌ی میان رسیده و روی صفحات بصورت مایع قرار می گیرد. سپس میعانات مختلف از طریق لوله به مخازن جداگانه منتقل می شوند. این میعانات شامل گازها، نفت، بنزین، نفت سفید، گازوئیل و سایر فرآورده‌ها می باشند.

عملکرد	نام واحد
طی عملیات شستشو قبیل از آنکه نفت خام به واحد جداسازی اتمسفریک منتقل گردد نمک از نفت جدا می‌گردد.	واحد نمک زدایی Desalter unit
دراین واحد نفت خام به برش‌های مختلف تقطیر می‌شود	واحد جداسازی اتمسفریک Atmospheric distillation unit
با قیمتانده مواد از واحد جداسازی اتمسفریک بیشتر از هم جدا می‌گردد	واحد جداسازی خلا Vacuum distillation unit
با استفاده از هیدروژن از نفتای حاصل از برج تقطیر گوگردزایی می‌شود	واحد پیبود هیدروتریتور نفتا Naphtha hydrotreater unit
این واحد دارای کاتالیست می‌باشد که برای تبدیل رنچ تبخیر نفتا به محصولات بهینه با اکتان بالا استفاده می‌گردد.	واحد اصلاح کاتالیستی Catalytic reformer unit
سوخت دیزل چگالیده را پس از برج جداکننده گوگردزایی می‌کند	واحد هیدروتریتور چگالش Distillate hydrotreater
برش‌های سنگین تر برج تقطیر را به برش‌های سبک تر و با ارزش تر ارتقا می‌دهد	واحد شکافت کاتالیستی سیال Hydrocracker
با استفاده از هیدروژن برش‌های سنگین تر را به برش‌های سبک تر با ارزش بیشتر تبدیل می‌کند	واحد اصلاح مرکس
در برخی موارد ویژه همانند اصلاح سوخت چت یا یک پروسه مرکس برای اکسیداسیون مرکابتان‌ها به مواد آلی استفاده می‌گردد	فرایند کک سازی Hydrocracker
طی این پروسه آسفالت به بنزین و سوخت دیزل تبدیل می‌شود و کک به عنوان باقی‌مانده می‌ماند برای پروسه ترکیب و اختلاط اجزایی با عدد اکتان بالا تولید می‌کند	واحد آنکالیشن Hydrocracker
مولکول‌های خطی را به مولکول‌های حلقوی که دارای اکتان بالاتری می‌باشند تبدیل می‌کند و محصول جهت اختلاط به درون واحد الکالیشن یا بنزین هدایت می‌گردد	واحد ایزومریزاسیون Hydrocracker
هیدروژن مورد نیاز برای واحدهای هیدروکراکر و هیدروتریتور را تأمین می‌کند	واحد تغییر بخار

محصولات این شرکت تحت استانداردهای شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به بازار داخلی عرضه می‌گردد. شرکت پالایش نفت شیراز تقریباً با داشتن سهم ۳ درصدی در تولید فرآورده‌های اصلی نفتی، در جایگاه در میان ۱۰ پالایشگاه کشور قرار گرفته است.

در ماه‌های اخیر راکتور ۳۰۰ تنی در قلب پالایشگاه شیراز نصب و راه اندازی شد. این راکتور در تهیه و تولید فرآورده‌های نفتی، سوخت چت، نفت سفید، قیر و دیگر فرآورده‌های نفتی نقش اساسی دارد. واحدهای تولیدی پالایشگاه شیراز شامل تقطیر در اتمسفر، تقطیر در خلا، کاهش گرانروی، گاز مایع، تصفیه‌های هیدروژنی نفتا و نفت سفید، هیدروژن، تبدیل کاتالیستی بستر ثابت، آیزوماکس، گوگرد و واحدهای جانبی مانند واحد آب و برق و بخار پالایشگاه می‌باشد. همانطور که گفته شد پالایشگاه شیراز شامل واحدهای پروسس مختلفی است که در روبرو به توضیح مختصر برخی از موارد می‌پردازیم:

باتری های قابل شارژ

به عنوان نمونه شرکت هیوندای از این نوع باتری ها در برخی از خودروهای هیبریدی خود استفاده کرده و هواپیماهای سبک و گلایدرهای خود پرتاپ جدید از باتری های لیتیم پلیمر برای تامین انرژی خود استفاده کرده اند.

باتری های هیبریدی نیکل فلز

و اکنش شیمیایی در الکترودهای مثبت شبیه سلول نیکل کادمیوم است، که در هر دو از هیدروکسید نیکل استفاده شده. با این حال، الکترودهای منفی به جای کادمیوم از آلیاز جذب هیدروژن استفاده می کنند.

سلول های هیبریدی نیکل فلز اغلب در دوربین های دیجیتال و دیگر دستگاه های تخلیه بالا استفاده می شود.

از مزایای این نوع باتری میتوان گفت که پایداری و مقاومت بالا، اینمنی بیشتر با خاطر مواد سمی و هزینه بازیافت کمتر دارند. از معایب این نوع باتری میتوان گفت که سرعت گرم شدن بالا، اندازه بزرگتر و وزن بیشتر و توانایی ذخیره انرژی کمتر از ۴۰٪ نسبت به لیتیم یونی دارند.

باتری های سکه ای

باتری سکه ای (سلول های دکمه ای) برای استفاده از دستگاه های الکترونیکی قابل حمل مانند ساعت مچی، ماشین حساب جیبی، ضربان سازهای قلبی مصنوعی، دستگاه های شوک قلب ایمپلنت، فرستنده های ورودی بی سیم و سمعک ها استفاده می شود.

باتری های کم عمق، آنهایی هستند که برای استارت ماشین استفاده می شوند. این باتری ها طراحی شده اند تا چند ده آمپر را در عرض چند ثانیه تامین نمایند و سپس به محض اینکه ماشین شروع به کار کردن می کند مولود جریان مسلط می شود و باتری سریع شارژ می شود. اما باتری های عمیق در این زمان کوتاه، جریان کمتری تخلیه می کنند.

باتری ها در صنعت انواع گوناگونی دارند که عبارتند از :

باتری های لیتیم پلیمر، باتری های هیبریدی نیکل فلز، باتری سکه ای، باتری های آلکالاین، باتری های لیتیم یون، باتری های اسیدی در خودرو، باتری نیکل کادمیوم.

باتری های لیتیم پلیمر

یک باتری قابل شارژ از فناوری لیتیوم یون و لیتیوم فلزی با استفاده از الکتروولیت پلیمر به جای یک الکتروولیت مایع است.

از مزایای این نوع باتری ها می توان گفت که سطح خود دشواری پایینی دارند، بسیار سبک

از لحاظ تاریخی واژه "باتری" به طور خاص به دستگاهی مشتمل از سلول های چندگانه اشاره شده است، با این حال، استفاده از آن به دستگاه هایی مشتمل از یک سلول تکامل یافته است.

باتری الکتریکی دستگاهی است که از یک یا چند سلول الکتروشیمیایی با اتصالات خارجی به وسیله دستگاه های الکتریکی مانند چراغ قوه، گوشی های هوشمند و اتومبیل های الکتریکی ارائه شده.

ساده ترین تعریف یک باتری اولیه اشاره به یک باتری یا سلول با ولتاژ است که یک بار استفاده می شود و پس از آن دور اندخته می شود. این باتری ها دارای مزیت هایی هستند از قبیل: هزینه کمتر در هر باتری و راحتی استفاده از آن.

باتری های ثانویه باتری های قابل شارژ هستند. آنها از مزایای کارایی بیشتر در بلند مدت برخوردار هستند، گرچه باتری های شخصی گران تر هستند. باتری های ثانویه دارای ظرفیت پایین تر و ولتاژ اولیه، منحنی تخلیه صاف، نرخ تخلیه خود بالاتر و رتبه های مختلف شارژ هستند و از پایداری کمتری برخوردار هستند.

تفاوت های بین باتری های اولیه (ابتدایی) و ثانویه و سلول های سوختی را در شکل مشاهده میکنید :

Distinction between Primary, Secondary & Fuel cells

Primary	Secondary	Fuel cells
1) It only acts as galvanic or voltaic cell, i.e., produces electricity	1) It acts as galvanic or voltaic cell while discharging (produces electricity) and acts as electrolytic cell (consumes electricity)	1) It is a simple galvanic or voltaic cell, i.e., produces electricity
2) Cell reaction is not reversible.	2) Cell reaction is reversible.	2) Cell reaction is reversible.
3) Can't be recharged.	3) Can be recharged	3) Energy can be withdrawn continuously
4) Can be used as long as the active materials are present eg: Leclanche cell or Dry cell, Lithium cell.	4) Can be used again and again by recharging. eg: Lead storage battery, Ni-Cd battery, Lithium ion cell	4) Reactants should be replenished continuously, it does not store energy. eg: H ₂ &O ₂ Fuel cell CH ₃ OH &O ₂ Fuel cell
Uses: In Pace makers, watches, Transistors, radios etc.	Uses: In electronic equipments, automobile equipments, digital cameras, laptops, flash light.	Uses: Great use in space vehicles due to its light weight (product of is source of fresh water for astronauts)

هستند، در اشکال مختلفی در دسترس هستند.

از معایب این نوع باتری ها می توان گفت که چگالی انرژی پایینی دارند، گران قیمت هستند، عمر کوتاهی دارند و توسط کاربر قابل تعویض نیستند.

باتری ها بر مبنای سیکلشان ارزیابی می شوند.

باتری ها هم می توانند دارای سیکل کم عمق باشند که ۱۰٪ تا ۱۵٪ ظرفیت کلی باتری است و یا سیکل عمیق ۲ که ۵۰٪ تا ۸۰٪ است.

باتری های نیکل کادمیوم

اولین باتری Ni-Cd توسط والدмар جانگنر از سوئد در سال ۱۸۹۹ ساخته شده است و در آن زمان تنها رقیب مستقیم، باتری سرب اسید بود.

باتری نیکل کادمیوم یک نوع باتری قابل شارژ با استفاده از اکسید نیکل و کادمیوم فلز به عنوان الکترود است.

باتری های ویژه Ni-Cd در تلفن های بی سیم، روشنایی اضطراری و سایر برنامه های کاربردی استفاده می شود. با مقاومت داخلی نسبتاً کم، آنها می توانند جریان های پرقدرت را تأمین کنند.

این باعث می شود آنها انتخاب مناسب برای هواپیماهای مدل های کنترل از راه دور، قایق ها و اتومبیل ها، و همچنین ابزار قدرت بی سیم و دستگاه های فلاش دوربین باشند.

باتری های اسیدی

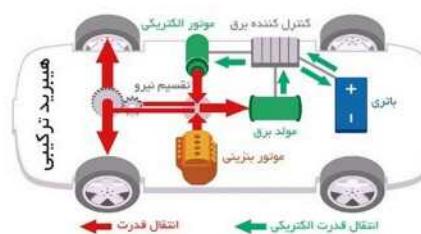

باتری اسید سربی در سال ۱۸۵۹ توسط فیزیکدان فرانسوی گاستون پلانته اختراست شد و قدیمی ترین نوع باتری قابل شارژ است و امروزه از مهمترین کاربردهای این نوع باتری ها در خودروها است.

از انواع این باتری میتوان به sealed, AGM, و GEL و Deep-Cycle اشاره کرد.

با وجود داشتن ذخیره انرژی کم نسبت به وزن و حجم آن، هزینه پایین و عرضه زیاد در وسائل نقلیه مورد استفاده قرار می گیرد. روند دشارژ این باتری اینگونه است که الکترود مثبت الکترون را از مدار بیرونی به خود جذب می کند. این الکترونها با مواد فال قطب مثبت و یونهای موجود در الکترولیت، یک واکنش شیمیایی را آغاز می کنند.

در این واکنش الکترون دریافت شده از مدار بیرونی و یونهای موجود در الکترولیت اطراف الکترود مثبت باعث تولید سولفات سرب (PbSO₄) و آب در اطراف آن می شوند. لازم بذکر است که اکسید سرب (PbO₂) که ماده فعال قطب مثبت محسوب می شود بتدريج به سولفات سرب تبدیل می شود، که در نهايیت کل سطح قطب مثبت را فرا خواهد گرفت و در آن هنگام دیگر باتری جریان نمی دهد. ضمناً در طی این واکنش خاصیت اسیدی محلول الکترولیت به تدریج از بین می رود و آب جای آن را می گیرد. تبدیل اسید به آب یکی از ویژگی های جالب باتریهای سرب اسیدی است. همانطور که گفتیم هر چه باتری دشارژ می شود اسید باتری مصرف شده و آب جای آن را می گیرد پس می توان به راحتی با اندازه گیری اسیدیته محلول الکترولیت باتری می توان پی به سطح شارژ آن برد. روند شارژ و واکنش این باتری دقیقاً بالعکس دشارژ شدن آن است.

باتری های تقلیبی در انواع مختلف، از جمله دکمه های سلولی، مارک و بسته بندی شده به عنوان محصول یک تولید کننده قابل اعتماد وجود دارد آنها اغلب با مقداری کمتر از قیمت عمده فروشی فروخته می شوند، گرچه قیمت بالاتر، تضمین مشروعيت نیست.

باتری های آلکالاین

بعضی از باتری های قلیایی برای شارژ مجدد طراحی شده اند، اما اکثر آنها نیستند. تلاش برای شارژ می تواند باعث پارگی و یا نشت مایع خطرناک باشد که تجهیزات را خراب می کند. تمام باتری ها به تدریج، خود تخلیه می شوند، درجه حرارت بالا نیز می تواند باتری ها را به پارگی و نشت (مانند در یک خودرو در تابستان) و همچنین کاهش عمر باتری را کاهش دهد.

از مزایای این نوع باتری میتوان به طول عمر زیاد، مقاومت داخلی کمتر، زمان نگهداری بیشتر، هزینه تخلیه در ساعت اقتصادی تر اشاره نمود.

باتری های لیتیوم یون

باتری لیتیوم یون یک نوع باتری قابل شارژ است که در آن یون های لیتیوم از الکترود منفی به الکترود مثبت در جریان تخلیه و در هنگام شارژ حرکت می کنند و برای خودروهای نظامی و کاربردهای هوا فضا محبوبیت زیادی دارند.

از مزایای این نوع باتری میتوان به چگالی انرژی بالا، عمر طولانی و قابلیت تعویض توسط کاربر اشاره نمود.

از معایب این نوع باتری وزن زیاد، اضافه شدن مدار محافظ، سطح خود دشارژ بالایی و محدودیت در شکل، اشاره نمود.

نیروگاه گازی

نیروگاه گازی شیراز

آمار مصرف سوخت

سوخت واحدها، گاز طبیعی و سوخت پشتیبان گازوییل است که گازوییل در ۶ مخزن، مجموعاً به ظرفیت ۹ میلیون لیتر ذخیره سازی می‌شود.

طبق آمار سال ۱۳۹۱، مصرف گازوییل نیروگاه گازی شیراز ۲۴۲۴۹ هزار لیتر، مصرف گاز ۱۷۸۰۷۷ متر مکعب، راندمان ۲۲.۴ درصد و کارکرد نیروگاه در سال ۵۲۴۸ ساعت است که کارکرد نیروگاه در هر سال ۵۹.۷ درصد بوده است.

نیروگاه گازی شیراز تاسیس ۱۳۴۴ یکی از نیروگاه‌های ایران با ظرفیت تولید ۱۹۶ مگاوات برق است که از ۸ واحد گازی تشکیل شده است.

این نیروگاه شامل ۱ واحد ۱۱.۸ مگاواتی ساخت سولزر، ۳ واحد ۱۵ مگاواتی ساخت فیات، ۱ واحد ۲۸.۶ مگاواتی ساخت بی بی سی، ۱ واحد ۲۵.۶ مگاواتی ساخت بی بی سی، ۱ واحد ۲۴.۲ مگاواتی ساخت بی اس تی و ۱ واحد ۶۰.۸ مگاواتی ساخت ک.و.ینیون است.

قدرت عملی نیروگاه در زمستان ۱۴۹ مگاوات و در تابستان ۱۳۰ مگاوات است.

در نیروگاه‌های گازی، سیالی که سبب چرخش توربین می‌شود هوای محیط است. در این نیروگاه‌ها از کمپرسور استفاده می‌شود. کمپرسورها و سایلی هستند که با مکش هوای محیط به درون خود هوا را فشرده کرده و فشار آن را افزایش می‌دهند. معمولاً برای افزایش راندمان نیروگاه، هوای ورودی را از مجاورت گازهای خروجی از دودکش توربین عبور می‌دهند تا هوای ورودی به کمپرسور گرم شود. هوای فشرده شده در کمپرسور، وارد اتاق احتراق می‌شود و در آن جا با سوخت فسیلی ترکیب می‌شود و می‌سوزد و گاز داغی با فشار بالا از اتاق احتراق خارج می‌شود که آلینده نیز هست. برای اینکه گاز داغ پرفسار ورودی به توربین محور چرخنده آن را به حرکت در آورده، باید این گاز با سرعت بالا وارد توربین شود. این عمل به وسیله نازل ابتدای توربین انجام می‌شود. بنابراین گاز پرفسار و داغ با سرعت زیاد به پره‌های توربین برخورد می‌کند و سبب چرخش روتور توربین می‌شود و حرکت دورانی روتور توربین نیز سبب چرخش ژنراتور می‌شود. سوخت این نیروگاه‌ها معمولاً مازوت یا گاز و یا گازوییل می‌باشد. در شکل زیر تصویری از یک نیروگاه گازی نمایش داده شده است.

در این نشریه افتخار مصاحبه با جناب دکتر پیام همدانی مجرد، مشاور کسب و کار و کارآفرینی جوانان را داشتیم. جناب مجرد: باتشکرای شما که اجازه دادید یه ارتباطی با هم نسلان خودم داشته باشم تا شاید صحبت های من باعث یه تغییر یا حداقل تلنگری برای هم نسلان خودم باشد تا خودشان را متکی به دیگران ندانند بلکه متکی به خود باشند چراکه این امر در ابتداء باعث پیشرفت خودشان و بعد باعث پیشرفت حاکمیت و نظام خواهد شد.

اعتقادات و باور ما اگر از بین برود و باعث خسته شدن ما شود موفقیت ما به خطر می افتد. این چیزی است که ممکن است برای کارآفرینان هم پیش آید، به گونه ای که در ابتداء با اعتقاد و انگیزه جلو می روند اما در اواسط کاریه دلیل عدم توسعه محصول و توسعه فروش و یا هر دلیل دیگری که از خستگی سرچشمه میگیرد منحنی پیشرفت شان را به نزول میرود.

چراکه اگر من ایده ای خلاقانه داشته باشم می توانم جذب سرمایه گذار داشته باشم. سرمایه عموماً به عنوان نکته دوم در کسب و کارهای مختلف مطرح می شود. جناب بیل گیتس می گوید: (اگر فقیر به دنیا آمده اید مقصص شما نیستید، اما اگر فقیر از دنیا بروید خودتان مقصیرید).

داشتن پارتی خیلی می تواند کمک کند اما به همان اندازه می تواند خطر آفرین باشد. چون خودم را متکی به شخص دیگری می کنم در واقع با توانایی آن شخص هست که من این جایگاه را بدست می آورم و هر لحظه ممکن است این شخص از مدار خارج شود که در این لحظه خود را فردی دزد زده می بینیم.

از باورهایتان قبل و بعد از موفقیت

پگویید:

مطمئناً هر فردی باورهایی دارد و باید به آن ها اعتقاد داشته باشد. اصلی ترین باور این است که نسبت به ماهیت و توانایی خود اعتقاد داشته باشیم. در واقع هر شخص باید به خودشناسی برسد و بعد از آن توانایی خود را پرورش دهد. اگر پیام مجرد یا هر شخص دیگری ۵ خصلت مثبت در خود داشته باشد به ازای آن ها ۹۹۵ خصلت منفی دارد. مهمترین نکته میتواند شناخت و پرورش این توانایی و یا این ۵ خصلت باشد.

+ جناب مجرد لطفاً در ابتداء یک بیوگرافی کلی یا رزومه از خودتان ارائه دهید.

بنده پیام همدانی مجرد هستم، برخلاف اکثر خوانندگان نشریه شما من برق نخواندم و دارای یک لیسانس کشاورزی و یک فوق MBA لیسانس کشاورزی و یک فوق لیسانس از دانشکده کارآفرینی دانشگاه پرdis بین الملل دانشگاه تهران هستم و در حال طی کردن دوره دکتری در حوزه مدیریت توسعه اقتصادی می باشم که اکنون در زمینه کار مهندسی کسب و کار و کارآفرینی مشغول به کار هستم.

+ شما کسب و کار خودتان را چطور شروع کردید؟

من از سوم دبیرستان در بازار مبادرات فعالیت داشتم. من ابتدای کار خود را با شرکت پدرم شروع کردم. او اوسط دهه ۸۰ پدرم که از مدیران دولتی بود بازنشسته شد و اقدام به تأسیس شرکت نمود و من نیز به عنوان عضو هیئت مدیره و کارمند آنچه مشغول به کار شدم. اما اگر از ابتدای کار، فعالیت های خود را وابسته به دیگران انجام دهیم به خود کفایی نمی رسیم. من پس از مدتی به دلیل اختلافات نگرشی که شامل سنتی بودن کار پدرم و نگاه کاملاً علمی من می شد، از شرکت جدا شدم و به سمت فعالیت های مختلف دیگر رفتم.

+ در ابتدای کار داشتن سرمایه و پارتی چقدر می تواند حائز اهمیت باشد؟

اما در مورد داشتن سرمایه باید بگوییم که داشتن خلاقیت بسیار مهم تر از داشتن سرمایه است.

دکتر پیام همدانی مجرد مشاور کسب و کار و کارآفرینی بجناب

+ داشتن برنامه چقد میتواند موثر باشد؟
اگر برنامه ریزی نداشته باشیم که نمی دانیم کجا بایم و در آینده کجا خواهیم بود. به علاوه دقیق و نظم کار ما پایین خواهد آمد. درواقع بدون برنامه ریزی نمی توان از روند موفقیت گزارش گرفت و عدم گزارش های دقیق و علمی دقیقاً این پیام را به من می دهد که من نمی دانم کجای کارم؟ موفقیم یا غیر موفق. در بازار کار یا حتی همان محیط دانشگاه برنامه ریزی بسیار اهمیت دارد.

+ نظرشما نسبت به رقابت و یا پول چیست؟

داشتن رقیب در بازار، باعث هشیاری می شود. اگر من در بازاری خالی باشم خود را با بازار به روز نخواهم کرد و خدمات و قیمت بهتر هرگز نمایان نخواهد شد. مانند آبی ساکن خواهم بود که گندیده خواهد شد. کسب درآمد می تواند اولویت باشد. اگر جذابیت مالی در کاری وجود داشته باشد انگیزه و تلاش برای توسعه آن وجود خواهد داشت.

+ فکر می کنید عامل موفقیت شما چیست؟
چطور تو انتیتید در زمانی که خیلی از جوان ها از بیکاری و... گلایه دارند به جایگاهی که الان دارید برسید؟

من در حال حاضر فرد موفقی نیستم که بخواهم عامل موفقیت داشته باشم. یک فرد عادی هستم که در برابر افراد دیگر فقط توانسته ام توانایی های خود را بشناسم. اکثر جوانان از بیکاری گله دارند و بر این باورند که دولت باید برای آن ها کسب و کار فراهم کند. جوان گرایی که مد نظر دولت مردان است این است که تسهیلاتی به جوانان اعطا شود که بتوانند خود را بشناسند نه اینکه فرد جوانی را به عنوان معاون وزیر انتصاب کنند.

+ جایگاه یک مهندس برق در کشور ما کجاست؟ کارآفرینی در این زمینه چگونه است؟

هر علمی جایگاه خود را دارد و علوم مهندسی و انسانی و ... هیچ فرقی ندارند و اگر علاقه داشته باشیم هر رشته ای در جایگاه خود بسیار مطلوب است. اگر شما که رشته برق می خوانید نتوانید از رشته خود منابع مالی کسب کنید و توانایی های خود را نشناسید بی فایده است. رشته برق رشته ای نامحدود است زیرا که علم در تمام دنیا در حال گسترش است و این علم در حال به روز شدن است. به علاوه دانشجویان هیچ وقت نباید به علوم دانشگاهی اکتفا کنند.

در هر رشته ای می توان کارآفرینی کرد. در برق هم میتوان بسیار کار آفرینی کرد. ایده پردازی و خلاصه ای که در بازارهای تولیدی برق و خدمات برقی وجود دارد بسیار فرصت خوبی برای کارآفرینی هستند. کاظم قلمچی را برای شما مثال میزنم که از خلاصه

دانش آموزان از کنکور، موسسه‌ی کنکور تأسیس کرد و در حال حاضر کنکوری تا ۹۵ درصد شبیه به کنکور اصلی را برگزار می کند.
+ در آخر به عنوان یک مشاور به ما بگویید که چه روش‌هایی را برای ورود فارغ‌التحصیلان به بازار کار پیشنهاد می کنید؟

روش‌های مختلفی برای معرفی خود به بازار کار وجود دارد. اما نکته مهم این است که نباید منتظر بازار کار ماند تا به سمت شما بیاید. این شما هستید که باید به سمت بازارکار بروید. من زمانی در دبیرستان آگهی تبلیغاتی شرکتی را میفروختم در وسط مسیر اگر شرکت تبلیغاتی می دیدم، می رفتم و خودم را معرفی میکردم هرچند که آگهی استخدام نداده بودند اما میگفتمن من پیام مجرد هستم و الان دارم کار تبلیغاتی انجام می دهم آیا من بدرود کارشما میخورم یا نه؟ در واقع خودم، خودم را معرفی می کردم به کارآفرین. شرکت‌ها به شما نیاز نخواهد داشت تا زمانی که شما خود را به آن‌ها معرفی کنید و رزومه کاری خود را برای شرکت‌ها بفرستید. شما نباید منتظر پنهان کردن فرش قرمز شرکت‌ها برای خود باشید. بعد از ورود به بازار، چطور میتوان موفقیت خود را حفظ کرد؟

در نهایت موفقیت را فقط با پشتکار میتوان حفظ کرد و هر شکست، مقدمه‌ی پیروزی است. شما یک بار، دوبار، سه بار، ...، ده بار شکست خوردید یا حتی پنجاه بار شکست خوردید نمی‌توانید که خودتان را متوقف کنید باید دوباره شروع کنید حتی با سرعت کمتر.
+ خب جناب مجرد اگر نکته‌ی دیگری هست بفرمایید:

تنها نکته‌ای که جوان‌ها باید بدانند این است که امیدواری خود را از دست ندهند. زیرا از دست دادن امید، باعث از دست دادن خلائقیت و ایده پردازی می‌شود. امیدوار بودن و خود شناسی بسیار در امر ایده پردازی حائز اهمیت است.

با تشکر فراوان از جناب پیام‌حمدانی مجرد

دکتر پیام هدایت مجدد
مشاور کارآفرینی

معرفی واحد های پالایشگاه فاز ۱۲ پارس جنوبی

واحد ۱۰۳: تثبیت میانات گازی

میانات گازی پس از جداسازی از گاز طبیعی حاوی عنصر فراری از هیدروکربنهای سبک همچون متان، اتان و... می باشد که چنانچه در شرایط محیطی مناسب قرار گیرند، می توانند از فاز مایع جدا شده و باعث دو فازی شدن سیستم و پیوستن به فاز گازی شوند که این امر اثرات نامطلوبی در کیفیت محصول، نگهداری و انتقال به همراه خواهد داشت؛ بنابراین به منظور رسیدن به شرایط مطلوب جهت نگهداری، انتقال و فروش بایستی به صورت پایدار تک فازی مایع در آید.

واحد ۱۰۴: نم زدایی گاز

نم زدایی یا رطوبت زدایی یکی از مراحل پالایش گاز طبیعی است. پس از تفکیک نفت با گاز مقداری آب آزاد همراه با گاز طبیعی وجود دارد که بیشتر آن توسط روش های جداسازی ساده در سر چاه یا در نزدیکی آن از گاز جدا می شود. در حالیکه بخار آب موجود در محلول گاز میباشد طی فرایندی بسیار پیچیده تحت عنوان عملیات نم زدایی یا رطوبت زدایی از گاز طبیعی تفکیک گردند. در این فرایند بخار آب متراکم و موجود در سطح توسط ماده نم زدا جذب و جمع آوری می گردد.

واحد ۱۰۵: تنظیم نقطه شبنم هیدروکربن (بازیافت اتان)

گاز پس از شیرین سازی و نم زدایی به این واحد ارسال میشود به منظور جداسازی اتان به عنوان خوراک واحد های پتروشیمی استفاده می شود که علاوه بر آن دو محصول گاز متان (sale gas) که برای مصارف خانگی و صادرات به واحد ۱۰۶ فرستاده می شود و همچنین گازهای سنگین مایع شده NGL جهت جداسازی پروپان و بوتان به واحد ۱۰۷ فرستاده می شود.

واحد ۱۰۶: فشرده سازی و صدور گاز

گاز تصفیه شده از واحد ۱۰۵ با فشار ۳۲ بار و دمای ۵۰ درجه سانتیگراد به عنوان خوراک وارد این واحد شده و گاز فشرده شده، شامل حداقل ۸۰ درصد متان با فشار ۹۰ بار و دمای ۵۸ درجه سانتیگراد خروجی این واحد می باشد.

پالایشگاه گازی فاز ۱۲ مجموعه ای صنعتی مشتمل از واحدهای فرآیندی، تاسیساتی، ذخیره سازی و ... است که گاز ترش یا هیدروکربن های ناخالص دریافتی (از مخزن گاز طبیعی) را جهت مصارف گوناگون (صنعتی، خانگی و صادرات) تصفیه و پالایش می شود.

به منظور آشنایی با واحدهای ساحلی یک پالایشگاه گازی در ادامه به اختصار به توضیح واحدهای فرایندی پالایشگاه گازی فاز ۱۲ پرداخته شده است:

واحد ۱۰۰: تاسیسات دریافت کننده گاز

این واحد بنام تأسیسات پذیرش گاز می باشد در واقع در ورودی پالایشگاه قرار گرفته که گاز از سکوهای دریایی به صورت سه فاز (گاز طبیعی، میانات گازی، گلایکول و آب) توسط خطوط انتقال ۳۲ اینچ Sea line به خشکی رسیده و وارد این واحد در ورودی پالایشگاه می شود و خوراک ورودی پالایشگاه را تأمین می باشند. قسمت مربوط به خشکی نیز از می کند.

واحد ۱۰۱: شیرین سازی

وظیفه واحد ۱۰۱، شیرین سازی گاز ترش می باشد. در کنار فرایند اصلی، در این واحد آمین مصرف شده نیز برای استفاده مجدد احیا می شود. به طور کلی پروسه ای که در واحد ۱۰۱ انجام می شود و شامل سه بخش اساسی جداسازی، جذب و احیا است. گازی که عمل شیرین سازی به روی آن انجام شده وارد بخش نم زدایی می شود، در این پالایشگاه وظیفه نم زدایی بر عهده واحد ۱۰۴ می باشد. محصول فرعی این واحد گاز ترش می باشد که جهت انجام عملیات و فرآوری به واحد بازیافت گوگرد در واحد ۱۰۸ ارسال می شود. عموما هر فاز پالایشگاه دارای ۲ ردیف شیرین سازی می باشد.

واحد ۱۰۲: احیای منواتیلن گلایکل

هدف از ساخت واحد ۱۰۲ احیاء منواتیلن گلایکول ورودی از واحد ۱۰۳ و بالا بردن غلظت آن برای ارسال به سکوهای فاز ۱۵ و ۱۶ برای تزریق به ابتدای خط لوله دریایی ۳۲ می باشد (به خط دریا و سکوهای دریایی و همچنین خوراک برای واحد ۱۰۰ باز میگردد)

گاز طبیعی و پالایشگاه گاز شاخه ای از علم مهندسی می باشد و اکثر دانش آموخته های رشته های فنی مهندسی متخصصی فعالیت در این صنعت می باشند. لذا شایسته است اطلاعات کاملی از صنعت گاز بخصوص فرایند های درون پالایشگاهی برای فراورش، پالایشگاه گاز، واحد پردازشی برای فراورش، آماده سازی و بهینه کردن خواص گاز استخراجی است.

در حالت کلی تجهیزات یک پالایشگاه را به دو قسمت دریایی و ساحلی میتوان تقسیم نمود.

البته بسته به موقعیت مکانی پالایشگاه ممکن باشند، یعنی خوراک ورودی از مخازن دریایی تأمین نگردد. عموما قسمت دریایی از دو بخش سکوهای سرچاهی و خطوط لوله دریایی تشکیل شده است که به ترتیب برای استخراج و انتقال خوراک ورودی پالایشگاه گاز می باشند. قسمت مربوط به خشکی نیز از سه بخش اصلی: عملیاتی، تأسیسات جاتبی و مخازن ذخیره تشکیل می شود. توجه داشته باشید که بسته به وظیفه های که هر پالایشگاه بدان منظور طراحی شده ممکن است برخی واحدهای مستقر در یک پالایشگاه متفاوت از سایر پالایشگاه ها باشد.

پروژه ای منحصر بفرد به نام فاز دوازده پارس جنوبی بزرگترین پروژه ای توسعه ای از نظر حجم کار، میزان سرمایه گذاری و تولید محسوب می شود که با بهره برداری کامل آن روزانه ۳ میلیارد فوت مکعب گاز ترش (معادل ۷۵ میلیون مترمکعب گاز شیرین) به شبکه سراسری تزریق می شود؛ در این فاز همچنین ۱۲۰ هزار بشکه میانات گازی و ۱۰ میلیون تن LNG در سال و ۷۵۰ تن گوگرد برای صادرات تولید می شود. براساس برآورده های انجام شده بازگشت کل میزان سرمایه گذاری طرح در کمتر از ۳ سال از زمان بهره برداری محقق میشود. این فاز با توجه به سرمایه گذاری ۷ تا ۸ میلیارد دلاری به برنامه ریزی برای حفاری بیش از ۴۵ حلقه چاه به ارزش ۲ میلیارد دلار، از منحصر بفردترین پروژه های نفت و گاز در خاورمیانه محسوب می شود.

واحد ۱۰۷: حذف مرکاپتان

این واحد مرکاپتان - بوی نامطبوع ترکیبات گوگردی (جداسازی پروپان و بوتان) - موجود در گاز ورودی از واحد ۱۰۵ را حذف کرده و ان را به شرایط صدور می‌رساند.

واحد ۱۰۸: بازیافت گوگرد

هدف از این واحد بازیافت گوگرد از اسید تولید شده در واحد ۱۰۱ می‌باشد. خوراک ورودی، گاز ترش از واحد ۱۰۱ و محصول، مایع گوگرد است که برای ذخیره سازی به واحد ۱۴۴ فرستاده می‌شود.

واحد ۱۰۹: بازیابی آب اسیدی

این واحد جداسازی گاز ترش از جریانات آب ترش در واحدهای پالایشگاهی است.

واحد ۱۱۰: پشتیبانی واحد ثبیت میانات گازی

این واحد جایگزین یکی از واحدهای ۱۰۳ جهت جدا کردن میانات گازی از محلول گلایکل و آب و فرستادن Off-gas به طرف مشعل (flare) می‌باشد. این واحد به طور نرمال در سرویس نیست و در موقعی که واحد ۱۰۳ دارای مشکلات عملیاتی و تعمیراتی باشد از این واحد استفاده می‌شود.

واحد ۱۱۱: سیکل تبرید پروپان

به منظور ایجاد سرمای لازم در واحد ۱۰۵ برای جدا کردن مایعات گاز طبیعی نیاز به یک سیکل بسته سرما ساز می‌باشد در این واحد از واحد پروپان مایع به عنوان سیال مبرد استفاده می‌شود.

واحد ۱۲۰: تولید و توزیع برق پالایشگاه

کل برق مورد نیاز پالایشگاه توسط این واحد تولید می‌گردد و پالایشگاه به برق بیرون متصل نیست چهار توربین گازی (۳+۱) هر کدام باتوان تولیدی ۳۰MW و یک توربین بخاری باتوان تولیدی ۱۹MW جهت تأمین انرژی الکتریکی در نظر گرفته شده اند.

واحد ۱۲۱: تولید و توزیع بخار

هدف واحد تولید و توزیع بخار، تأمین بخار مورد نیاز کلیه مصرف کننده‌های پالایشگاه است که این امر به وسیله چهار عدد بویلر (دیگ بخار) برآورده می‌شود.

همچنین این واحد وظیفه دریافت بخارات مایع شده از قسمتهای مختلف پالایشگاه و سرد و آماده کردن بخارات جهت استفاده مجدد بعنوان آب مصرفی دیگهای بخار را نیز به عهده دارد.

واحد ۱۲۲: گاز سوخت

هدف واحد گاز سوخت، تأمین سوخت گازی مورد نیاز واحدهای مصرف کننده این نوع سوخت

واحد ۱۲۹: تصفیه فاضلاب

هدف از این واحد خنثی سازی مواد زائد است که به سه دسته تقسیم می‌شود: Sanitary chemical: سود مصرف شده در واحد ۱۱۴ و ۱۱۵، و دیگر مواد شیمیایی Oily: آب‌های روغنی قسمت‌های مختلف پالایشگاه

واحد ۱۳۰: آب آتش نشانی

هدف از این واحد تهیه آب آتش نشانی و فشار مناسب برای مقابله با آتش است. تانک آب آتش نشانی به ظرفیت $m^3 ۲۰۰۰$ واز نوع سقف ثابت می‌باشد که قادر است به مدت ۶ ساعت در حالت ماکریزم مصرف آب موردنیاز را تامین کند. آب ورودی به تانک از واحد شیرین سازی آب (Bioside) گرفته می‌شود و همچنین در ورودی تانک مواد ضد باکتری آب تزریق می‌شود.

واحد ۱۳۱: ذخیره و توضیح سوخت دیزل

هدف از طراحی این واحد ذخیره سازی و فراهم آوردن به موقع گازوئیل مورد نیاز واحد مربوطه می‌باشد که مصارف آن عبارتند از: - در پمپ آتش نشانی که توسط موتور دیزل به چرخش در می‌آیند.

- ژنراتور اضطراری تولید برق که دیزل می‌باشد

واحد ۱۳۲: آب خنک کننده

طراحی این واحد تهیه آب خنک کننده برای تمام دستگاه‌ها، پمپ‌ها و... در فازهای ۱۵ و ۱۶ می‌باشد که جهت موارد زیر استفاده می‌شود:

- برای خنک کردن bearing و یا mechanical seals پمپ‌ها.

- برای خنک کردن آب potable

- برای خنک کردن محلول سود سوزآور در هنگام رقیق سازی.

- برای خنک کردن محل مول‌های نمونه گیری در واحدها.

واحد ۱۴۰: مشعل

سیستم مشعل به منظور جمع آوری و سوزاندن گازهای دورریز که از واحدهای مختلف فرستاده می‌شوند یا گازهایی که در موقع اضطراری از طریق شیرهای اطمینان سیستم‌های مختلف پالایشگاه آزاد می‌شوند طراحی و نصب شده است.

واحد ۱۴۱: واحد جمع آوری سرریزهای هیدروکربنی

این واحد که تنها شامل یک زیرزمینی است

سوخت مصرف می‌شود از نظر دما و فشار به دو گروه LP و HPG تقسیم می‌شود

واحد ۱۲۳: هوای ابزار دقیقی و فرآیندی

این واحد هوا برای ابزار دقیق و air است utility برای کلیه مصرف کننده‌ها سه کمپرسور داراییم و دو درام برای ذخیره هوا که شامل سه واحد تولید هوا و سه واحد خشک کننده و دو مخزن دریافت کننده هوای تولیدی می‌باشد.

واحد ۱۲۴: تولید نیتروژن

نیتروژن در موارد زیر مورد استفاده قرار می‌گیرد:

- اکسیژن زدایی دستگاه‌ها در هنگام راه اندازی و Shut down

- به عنوان گاز پوششی روی مخازن و drums

- به عنوان یک گاز خنثی جهت Sealing کمپرسورها

- خروج و خنثی سازی گازهای درون یک دستگاه قبل از شروع تعمیرات

- خروج گازهای زائد از دستگاه‌های ابزار دقیق

واحد ۱۲۵: دریافت آب دریا

هدف این واحد تامین آب مورد نیاز برای پالایشگاه از دریا برای مصارف Utility، آتش نشانی و استفاده در کولرهای آبی می‌باشد.

این واحد شامل دو بخش insite و outsite است. در بخش out site، ۴ پمپ که به صورت عمودی در دریا نصب شده اند، آب دریا را جهت ورود به پالایشگاه فیلتر می‌کنند.

واحد ۱۲۶: آب شیرین کن

در واحد شیرین سازی آب دریا، آب دریا به روش تبخیر در شرایط خلاء و دمای پائین، شیرین و نمکزایی شده و سپس به واحدهای آب بدون املال، خنک کننده، آب اشامیدنی، آب آتش نشانی و تثبیت میانات گازی ارسال می‌شود (آب مقطر شده به این واحدها ارسال می‌شود).

واحد ۱۲۷: آب بدون املال

هدف از این واحد تولید آب بدون املال، جهت مصرف دیگرها بخار و دمای همچنین تمیز کردن توربینهای گازی واحدهای ۱۰۶ است

واحد ۱۲۸: آب آشامیدنی

در این واحد آب آشامیدنی برای مصرف پرسنل و تهیه آب مصرفی در واحدهای تولید آب، برق و گاز تهیه می‌شود برای اینکه آب تولیدی قبل شرب شود به آن مواد شیمیایی تزریق می‌کنند که شامل CaCl_2 and NaHCO_3 هستند.

جهت جمع آوری مایعات هیدروکربنی اضافی Drain شده از واحدهای ۱۴۰ و ۱۴۲ و انتقال آن به واحد ۱۴۳ طراحی شده است.

واحد ۱۴۲: چاله آتش

این واحد به منظور جمع آوری مایعات زائد از واحدهای مختلف و سوزاندن آن است این واحد برای سوزاندن مواد هیدرو کربنی زائد و یا فرستادن آب و یا دیگر مواد به سمت واحد ۱۰۹ و ۱۰۲ است مواد هیدرو کربنی از واحدهای ۱۴۰، ۱۰۲، ۱۰۰، ۱۴۳ و واحدهای شیرین سازی به این واحد وارد می شود.

واحد ۱۴۳: ذخیره و صدور میعانات گازی

این واحد برای ذخیره سازی مایعات گازی و صادر کردن آن در نظر گرفته شده است که تانک برای این منظور داریم و یک تانک برای ذخیره مواد off spec می باشد.

واحد ۱۴۴: واحد جامد سازی گوگرد

هدف از این واحد بازیافت گوگرد مایع از گازهای اسیدی تولید شده در واحد شیرین سازی (غلظت گوگرد بازیافتن حدود ۹۵ درصد است) و تبدیل به دانه گرانول می باشد.

واحد ۱۴۵: ذخیره پروپان

به منظور تامین پروپان لازم در ردیف های عملیاتی واحد ۱۱۱ و نگهداری و ذخیره پروپان موجود در حداقل یکی از ردیف های عملیاتی واحد ۱۱۱ در زمان تعمیر و نگهداری می باشد.

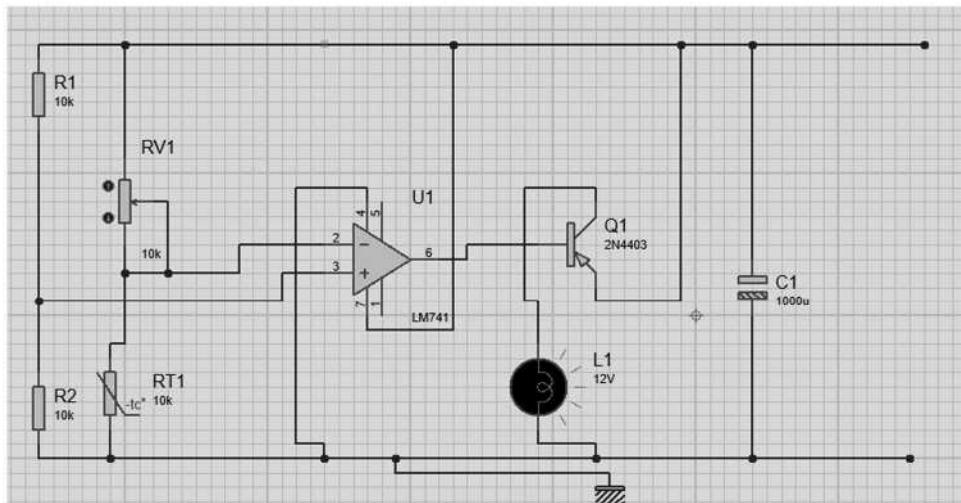
واحد ۱۴۶: مخازن ذخیره مواد شیمیایی

این واحد مواد شیمیایی لازم در واحدهای مصرف کننده پالایشگاه را تامین می کند که شامل ۷ واحد ذخیره مجزاست.

مدار حسگر وجود یخ در جاده

طرح زیر مدار یک حسگر وجود یخ برای ماشین است که با استفاده از یک لامپ وجود یخ را اطلاع میدهد. در ماه های زمستانی به دلیل وجود یخ در جاده ها بسیاری از رانندگان جان خود را از دست می دهند. با استفاده از مدار زیر رانندگان میتوانند از وجود یخ در جاده اطلاع پیدا کرده و دقت خود را بالا ببرند.

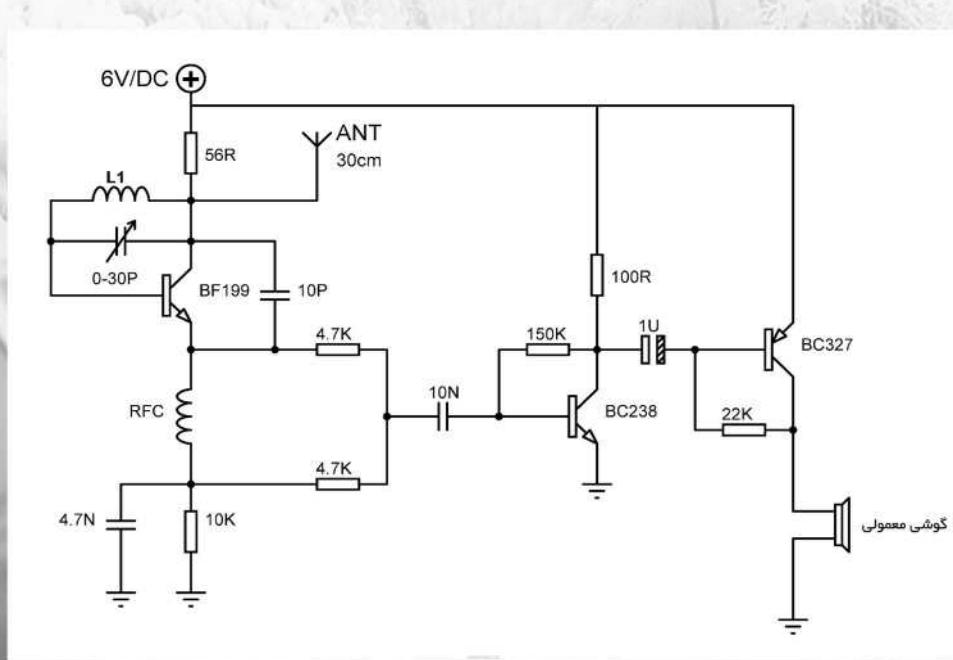
قطعات مورد نیاز:

۷۴۱ Ic lm
دو مقاومت با اندازه ی $10\text{k}\Omega$
مقاومت حرارتی ntc با اندازه ی $10\text{k}\Omega$
پتانسیومتر $10\text{k}\Omega$
خازن رکتیفایر با اندازه ی 1000n

نکاتی را که باید در نظر داشته باشیم این است که مقاومت حرارتی میباشد دور از موتور و در زیر ماشین نصب شود. برای تنظیم مدار می توانیم از اب سرد استفاده کنیم به این صورت که پتانسیومتر را تغییر میدهیم تا لامپ در آستانه ی روشن شدن قرار بگیرد.

مدار گیرنده رادیویی FM

رادیو به فناوری یا دستگاهی گفته می شود که صدا، پیام یا سیگنال ها را به وسیله امواج رادیویی منتقل می کند. این دستگاه که از ابتدا مورد علاقه ی افراد به حساب می آمد توانسته است در عصر حاضر نیز طرفداران قراوانی را برای خود دست و پا کند. در این قسمت مدار یک گیرنده رادیویی FM را بررسی میکنیم که بسیار ساده و کاربردی است. این رادیو کیفیت صدای مناسبی دارد و با یه گوشی معمولی صدای شبکه های FM را پخش میکند؛ البته نکته ای که باید به آن دقت کرد این است که، رادیوهای فرکانس بالا مثل طرح زیر را، روی برد بورد نمی توان بست و دلیل آن نیز خاصیت های خازنی بین پین های برد بورد است.

قطعات مورد نیاز:

۱ عدد	مقاومت $10\text{k}\Omega$ اهم
۱ عدد	مقاومت $5\text{k}\Omega$ اهم
۲ عدد	مقاومت $4.7\text{k}\Omega$ اهم
۱ عدد	مقاومت $150\text{k}\Omega$ اهم
۱ عدد	مقاومت $100\text{k}\Omega$ اهم
۱ عدد	مقاومت $22\text{k}\Omega$ اهم
۱ عدد	خازن عدسی 10 pF پیکوفاراد
۱ عدد	خازن عدسی 4.7 nF نانوفاراد
۱ عدد	خازن عدسی 10 nF نانوفاراد
۱ عدد	خازن الکترولیت 1 mF میکروفاراد
	ترانزیستور BC327
	ترانزیستور BC328
	ترانزیستور BF199
	خازن متغیر (تریمر) $30-0$ پیکوفاراد
سلف 1A ، شش دور سیم 0.6 mm روی هسته هواپی به قطر 6 mm	روی هسته هواپی به قطر 5 mm
RFC	دوار سیم 0.7 mm روی هسته هواپی به قطر 5 mm

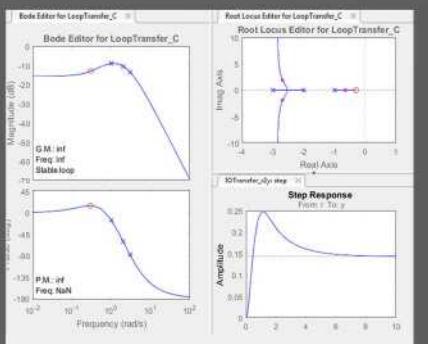
توجه شود که تمامی دستورات و صفحات، مربوط به ورژن های ۲۰۱۶ و بالاتر متلب می باشد و برای ورژن های قبل نوع ساختار کلی صفحات کمی متفاوت است.

MATLAB

شکل قبل پاسخ پله دوتابع تبدیل متفاوت را روی یک نمودار نشان می دهد. در صفحه bode editor می توان انواع قطب و صفر را به تابع تبدیل، به صورت بسیار ساده تر اضافه و کم کرد.

به عنوان نمونه گزینه add real pole را انتخاب نموده و از روی نمودار bode editor مقدار ریشه حقیقی تابع تبدیل را اضافه میکنیم مانند شکل زیر:

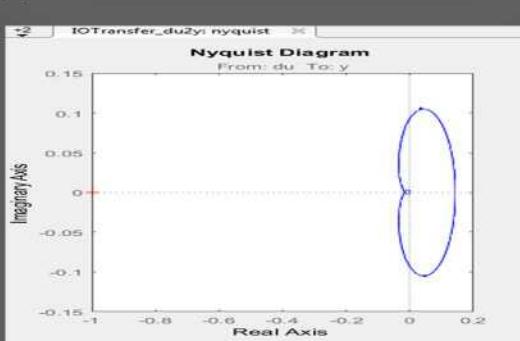

برای ذخیره سازی تمامی نمودارهای خود از گزینه save session که فایل مورد نظر با پسوند mat ذخیره خواهد شد.

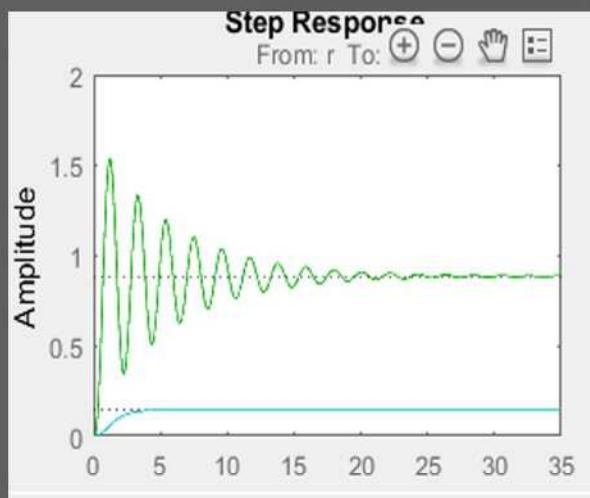
در شکل قبل می توان نوع چینش بلوک دیاگرام را مشخص کرد و به هر بلوک مقدار تابع تبدیل بخصوصی را نسبت داد، همچنین می توانیم مقادیر تابع تبدیل هر بلوک را از صفحه command window اپلود نمود. و در قسمت loop sign علامت حلقه را نیز می توان تغییر داد.

منوی new plot برای رسم نمودارهایی است که در ابتدا آن را مشاهده نکردیم. برای مثال با انتخاب گزینه nyquist diagram

می توان نمودار نایکوییست تابع تبدیل معرفی شده در ابتدا را به شکل زیر مشاهده کرد:

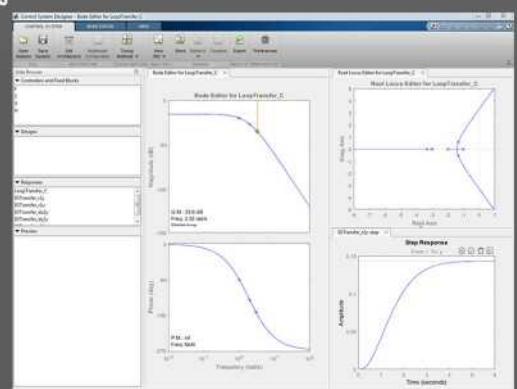
در قسمت store می توان برای ذخیره موقت نمودارهای رسم شده استفاده کرد که پس از ذخیره کردن، گزینه compare فعال می شود این گزینه برای مقایسه نمودار دوتابع تبدیل می باشد یعنی میتوان یک تابع تبدیل دیگر را تعریف کرد و با تابع تبدیل قبل روی یک نمودار مقایسه کرد و تفاوت ها را مشاهده نمود.

ابزار siso
(Single input single output)
در متلب:
روشهای تحلیل سیستم های خطی شامل سیمولینک و جعبه ابزار SISO TOOLS می باشد.

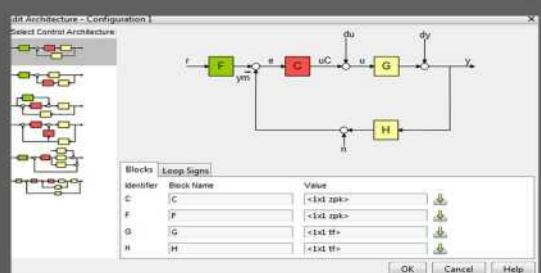
تعريف تابع تبدیل
 $G=1/s^3+6s^2+11s+6$
در محیط COMMANDWINDOW متلب:

```
>>G=tf([1 6 11 6]);
>>sisotool(G)
```


در شکل بالا قطب ها با علامت (X) و صفرها با (0) نشان داده شده اند. حباب های صورتی در نمودار root locus مشاهده می شود نشانگر قطب های حلقه بسته همان تابع تبدیل میباشد که میتوان محل آن ها را جایه جا کرد. در این جعبه ابزار میتوان انواع نمودارهای حوزه زمان مانند پاسخ به اغتشاش، پاسخ پله و پاسخ ضربه سیستم و نمودارهای حوزه فرکانس مانند مکان ریشه، نایکوئیست، دیاگرام بد و نمودار نیکولز را رسم نمود.

برای تغییر در آرایش بلوکی سیتم تحت کنترل edit architecture می توان از گزینه استفاده نمود:

ELECTRICAL CONTROL

4TH QUARTERLY FALL - 2018

معرفی درس ابزار دقیق

ابزار دقیق علم اندازه گیری و کنترل بصورت خودکار؛ و پایه کنترل پروسه های صنعتی است. از لحاظ تاریخی، ظهور بخش عمده ای از سیستم های کنترل و ابزار دقیق را میتوان همراه باشکل گیری صنایع نفت و گاز در جهان مشاهده کرد. در یک تعریف کلی تجهیزات ابزار دقیق در پروسه های صنعتی وظیفه اندازه گیری و ثبت داده های های فرایندی مانند دما، فشار، سطح، فلو و ... را به منظور کنترل و مانیتور، فرایندبر عهده دارند. در درس ابزار دقیق با مبانی فیزیکی، رفتار ریاضی، معایب و محاسن، نحوه کاربرد حسگرها و ساختمان و روش های اندازه گیری کمیت های اصلی فرآیند های صنعتی شامل دما، فشار، دبی و سطح آشنا می شویم و همچنین نکات علمی مربوط به انتخاب مناسب، سایزینگ، روش های نصب و تجهیزات جانبی هر یک از تجهیزات اندازه گیری ارائه میگردد، همچنین در ادامه درس روش های مختلف انتقال سیگنال های آنالوگ و انواع اتصالات مکانیکی تجهیزات ابزار دقیق معرفی میگردد. تقسیم بندی مناطق انفجاری و انواع روش های حفاظت تجهیزات در محیط های انفجاری نیز به طور مختصر بیان شده است.

